

ETTY HILLESUM

Middelburg – Gener 1914/Auschwitz - Novembre 1943

Dintre meu hi ha un pou molt profund. I allà dins hi és Déu". Una de les qüestions més controvertides del cristianisme ha estat la reconciliació entre esperit i cos, i encara es pot percebre, a la pràctica, aquesta dualitat.

Esther Hillesum, Etty, va ser una mística contemporània, bonica, intel·ligent i amb molt de talent per a l'escriptura. En els seus escrits revela una integració peculiar entre "eros" i "àgape". Conscient de la seva corporeïtat sexual, inscriu i desenvolupa la seva experiència de Déu en la seva pròpia realitat corporal. A mesura que va creixent la seva capacitat de pregar on sigui i sempre, fa que ella no "s'agenolli" davant del Déu d'una teologia convencional. En algunes de les seves inspiradores pregàries, promet de *cuidar Déu* i guardar el lloc dintre seu, que és on Déu habita. Si el Senyor no pot ajudar-la, a través a les circumstàncies i sofriments que ella viu o pateixen els jueus, enmig de la barbàrie del nazisme que provoca l'holocaust del seu poble, llavors ella ajudarà Déu: els seus desitjos d'entrega i de sacrifici l'impulsen a no escapar de la situació d'inseguretat. Aquests factors la condueixen a compartir-ho tot amb els deportats de Westerbork i Auschwitz, de forma

generosa i gratuïta i fins a la seva pròpia mort.

La seva capacitat d'interioritzar la vida enmig de les dificultats i l'extraordinari diàleg amb el Creador, amb aquest amor tendre nascut de la seva relació i de veure en les persones la imatge i semblança amb Déu, ens interpel·la sobre la seva fe i el com la practica: personalitzant-la i "fent desert" a través de la història concreta de cadascú. Etty, fent una comparació amb Edith Stein, no renuncia a la seva limitada forma d'entendre la religió jueva i, d'altra banda, s'alimenta també d'algunes fonts genuïnes del cristianisme i viu la seva fe en llibertat personal: no necessita ni desitja situar-se dintre dels canons de cap religió concreta. És fàcil però de constatar, que els seus plantejaments i les seves aportacions i actuacions coincideixen amb el nucli profund de la nostra tradició cristiana. *Vaig mirar per la finestra i fou com si viatgés a través del paisatge de la meua pròpia ànima. El paisatge de l'ànima... Un paisatge resplendent, clar i ampli. Novament un sentiment de seguir el camí de l'ànima.* (Diari 30-12-41.pàg.75). *Senyor... seguiré treballant per tu i et seré fidel i no et trauré del meu interior.* (Diari 11-076-42. Pàg. 142-143)

MARC CRONOLÒGIC

- **1914** El 15 de gener neix a la seva casa familiar a Middelburg. Holanda. És la més gran dels tres fills del matrimoni, de procedència jueva ambdós. El pare era fill d'un comerciant holandès i professor de llengües clàssiques, i la mare nascuda a Rússia, emigrada i educada en un context tradicional.
- **1916** Neix el seu germà Jaap. 4 anys després (1920) neix Mischa, el més dèbil i, per diverses raons, el que rep les preferències d'Etty.
- **1924** La família es trasllada a Deventer. La problemàtica familiar amb tons força negatius per les carències i la falta d'estructura i de comunicació entre ells influeix i marca l'excessiva llibertat en l'adolescència d'Etty, que lamenta no haver tingut en el medi familiar cap vivència religiosa: sent que això "la buida d'energies".
- **1932** En acabar l'escola va a Amsterdam per estudiar Dret i viu en una residència d'estudiants. Participa en grups d'amistat i sense massa entusiasme polític en reunions de grups antifeixistes.
- **1937** Posteriorment, també a Amsterdam, se'n va a viure a una casa-pensió de Han Wegerif, persona ja sexagenària on hi treballa, a més, de governanta i companya intel·lectual i que dóna peu a una relació sentimental entre ells que genera, simultàniament, sentiments d'agraïment i d'altres agredolços i de fracàs. És un període de maduració com a dona, en el qual s'aguditzen algunes dolències físiques i la seva dèbil consistència psíquica.
- **1939** Obté la Llicenciatura en Dret. Així mateix, es guanya amb els seus escrits el reconeixement de ser una excel·lent narradora i molt docta en l'ús de la llengua neerlandesa.
- **1940** Els alemanys ocupen Holanda i els jueus comencen a ser perseguits.
- **1941** El 3 de febrer comença la seva relació amb Julius Spier que va ser, sense dubte, la persona que més va influir en la seva evolució, harmonia i creixement humà i espiritual. Es sent atreta intensament per ell, que l'ajuda a sortir del seu caos interior: alimenta el seu món religiós i la guia cap a l'espiritualitat en la recerca sincera del Déu que es troba dintre seu.
 - El 9 de març inicia els escrits del seu Diari.
 - El 5 d'agost comença a redactar les seves Cartes.
- **1942** El 15 de juliol demana i assumeix funcions administratives per al *Consell Jueu*.
 - Arriba per primera vegada a Westerbork, per voluntat pròpia, on acullen els jueus procedents d'Alemanya o els sense pàtria. Des de l'agost i fins a finals de setembre hi treballa com assistenta i infermera enviada pel *Consell*. Mitjançant un permís especial, va poder tornar a Amsterdam diverses vegades, actuant com a correu de la resistència amb cartes i missatges dels presoners, a més de recollir medicines per portar al camp.
 - Narra en el seu Diari la intempestiva malaltia i posterior mort de Julius Spier, que ella assumeix amb serenitat com a conseqüència de les penalitats del moment.
 - El 13 d'octubre escriu la darrera pàgina del seu *Diari*.
- **1943** El 5 de juny es va lliurar a les SS, al costat dels seus pares i germans. Ella va definitivament al camp de Westerbork.
- El 7 de setembre escriu la seva última Carta. És deportada a Auschwitz i, és possible que coincidissin, sense saber-ho, en el mateix camp d'extermini amb els seus pares i el seu germà Mischa.
- **EL 30 de novembre**, un breu comunicat de la Creu Roja aporta la notícia de la **mort d'Etty**, a la càmera de gas, a **Auschwitz**.